

Skupne značilnosti rabe tal na novih nahajališčih so, da na teh travnikih ni vnosa dodatnega dušika in da jih kosijo bolj pozno, sredi meseca junija in pozneje. Pri Fonih in pod Humščkom kosijo deloma še ročno. Na prvem travniku jeseni pasejo govedo, na drugem uporabijo pokošeno travo (pretežno modra stožka) le za nastilj. Travišča med Čiginjem, Kozarščami in Ušnikom so precej vlažna. Kljub melioracijskim posegom v preteklosti na njih opuščajo košnjo in ponekod v ogradah pasejo konje in drobnico. Ob jarkih in potočkih se vrača gozdno rastje, pionirski sestoji vrb, črne jelše in velikega jesena.

Literatura

- DAKSKOBLER, I., 2005: Rastlinstvo in rastje (flora in vegetacija) Baške doline (Zahodna Slovenija). Razprave IV. razreda SAZU (Ljubljana) 46–2: 5–59.
- DAKSKOBLER, I. & B. ČUŠIN, 2002: Floristične novosti iz Posočja (zahodna Slovenija) II. Hladnikia (Ljubljana) 14: 13–31.
- MARTINČIČ, A., 1999: *Pteridophyta*. In: A. Martinčič & al.: Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk, pp. 67–90. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- MAYER, E., 1950: Prispevki k flori slovenskega ozemlja I. Univerza v Ljubljani, Botanični inštitut, Ljubljana. 10 pp.
- WRABER, T., 1990: Sto znamenitih rastlin na Slovenskem. Prešernova družba, Ljubljana. 239 pp.
- WRABER, T., P. SKOBERNE, A. SELIŠKAR, B. VREŠ, V. BABI, B. ČUŠIN, I. DAKSKOBLER, B. SURINA, U. ŠILC, I. ZELNIK, V. ŽAGAR, N. JOGAN, I. LESKOVAR, M. KALIGARIČ & J. BAVCON, 2002: Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam. Priloga 1: Rdeči seznam praprotnic in semenk (*Pteridophyta* & *Spermatophyta*). Uradni list RS 12 (82): 8893–8910.
- ZELNIK, I., 2005: Vegetacija travnikov reda *Molinietalia* W. Koch 1926 in kontaktnih rastišč v Sloveniji. Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za Biologijo, Ljubljana. 196 pp. + priloge.

GREGOR PODGORNİK

63. *Trifolium stellatum* L.

Izumrla vrsta (Ex) ponovno najdena v Sloveniji

Extinct species (Ex) again found in Slovenia

0548/2 Slovenija: Primorska, Koprsko gričevje, Labor pri Borštu, pod pokopališčem, cca. 300 m n. m. Leg. & det. B. FRAJMAN & T. Bačič, 14.7.2004. (LJU 10060908)

0548/3 Slovenija: Istra, JV od vasi Dragonja, suho karbonatno skalovje, cca. 20 m n. m. Leg. & det. B. FRAJMAN, 19.7.2004. (LJU 10060907)

Zvezdasta detelja je mediteranska enoletnica, ki se od drugih pri nas rastočih enoletnih detelj razlikuje zlasti po pokončnem, navadno do 20 cm visokem stebelu, ki je nerazraslo ali le rahlo razraslo, s po enim pecljatom socvetjem na vrhu poganjkov. Vrsta je med cvetenjem prepoznavna zlasti po pogosto rdečkasto nadahnenjenih čašah s podaljšanimi čašnimi zobci, ki po dolžini presegajo venec. V času plodenja so čašni zobci zvezdasto razprostrti, po čemer smo tudi prepoznali že posušene primerke.

Zvezdasta detelja velja za tipičen mediteransko-submediteranski florni element (MEUSEL & al. 1965), ki v Evropi uspeva v predelih ob Sredozemskem morju ter na Portugalskem ob Atlantiku (COOMBE 1968). V soseščini uspeva ta vrsta detelje v predelih s (sub)mediteranskim podnebjem ob Jadranskem

morju, na Hrvaškem (LOVAŠEN-EBERHARDT 1997) in v Italiji (PIGNATTI 1982). Poldini in sodelavci (2001) jo navajajo kot izumrlo v Furlaniji Julijski krajini, saj podatki iz konca 19. in začetka 20. stoletja kasneje niso bili potrjeni (POLDINI 1991).

V Sloveniji velja zvezdasta detelja za izumrlo (SKOBERNE 2001, Ur.l. RS, št. 82/2002). MARCHESETTI (1896-97) in POSPICHAL (1897) sta jo navajala za Izolo, ker pa njeno uspevanje kasneje ni bilo potrjeno, edino znano nahajališče v Izoli pa je bilo uničeno, jo je WRABER (1972) razglasil za izumrlo vrsto slovenske flore. Kasneje jo POLDINI (1980) sicer navaja za Miren (0471/2), ACCETTO & al. (1996) pa za zaselek Klariči pri Komnu (0471/4), nahajališči, ki sta ju Martinčič (v MARTINČIČ & al. 1999) in SKOBERNE (2001) očitno prezrla. Podatek iz Klaričev (ACCETTO & al. 1996) se je po reviziji izkazal za napačnega (V. Babij, pisno). Naši najdbi na termofilnih prisojnih pobočjih pod pokopališčem v vasi Labor (0548/2) ter na apnenčasti steni JZ od vasi Dragonja (0548/3; ne gre za grič Stena o katerem piše npr. Wraber, ampak območje bolj proti JV) kažeta, da vrsta pri nas ni izumrla, je pa gotovo redka vrsta na lokalnem severnem robu areala. Na prvem nahajališču se vrsta morebiti pojavlja sekundarno, saj tik pod pokopališčem odlagajo zemljo, gradbeni material, ostanke rastlin ipd in bi lahko s prinešenim materialom prinesli tudi diaspore zvezdaste detelje, čeprav ni rasla neposredno na ruderalnih tleh. Rastišče na drugi lokaliteti pa je imelo povsem naraven videz. Morda bo v prihodnje pri nas najdena še kje na podobnih rastiščih.

Literatura

- ACCETTO, M., M. CULIBERG, A. ČARNI, T. ČELIK, I. DAKSKOBLER, B. DROVENIK, M. GJERKEŠ, B. KRYSUFEK, L. LIPEJ, N. MRŠIČ, A. SELIŠKAR, R. SLAPNIK, S. TOME, D. TRPIN, B. VREŠ, M. ZUPANČIČ & V. ŽAGAR / B. VREŠ (nosilec projekta), 1996: Flora, vegetacija in favna Kraškega regijskega parka (elaborat). Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.
- ANONIMOUS, 2002: Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam. Ur.l. RS, št. 82/2002.
- COOMBE, D. E., 1968: *Trifolium* L. In: T. G. Tutin (ed.): Flora Europaea 2. CUP, Cambridge.
- FRAJMAN, B., v tisku: Poročilo o delu botanične skupine na RTŠB Dekani '04. In: G. Planinc (ur.): Raziskovalni tabor študentov biologije Dekani 2004. Ljubljana, Društvo študentov biologije.
- LOVAŠEN-EBERHARDT, Ž., 1996: *Fabaceae*. In: T. Nikolić (ur.): Index Florae Croaticae 2. Natura Croatica 6: 1-232.
- MARCHESETTI, C., 1896-97: Flora di Trieste e de' suoi dintorni. Trieste.
- MARTINČIČ, A., T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, V. RAVNIK, B. TURK & B. VREŠ, 1999: Mala flora Slovenije: ključ za določanje preprotnic in semen. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. 845 p.p.
- MEUSEL, H., E. JÄGER & E. WEINERT, 1965: Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora. Jena, Gustav Fischer Verlag.
- PIGNATTI, S., 1982: Flora d'Italia. Bologna, Edagricole.
- POLDINI, L., 1980: Catalogo floristico del Friuli-Venezia Giulia e dei territori adiacenti. *Studia Geobotanica* 1(2): 313-474.
- POLDINI, L., G. ORIOLO & M. VIDALI, 2001: Vascular flora of Friuli Venezia Giulia. An annotated catalogue and synonymic index. *Studia Geobotanica* 21: 3-227.
- POLDINI, L., 1991: Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli-Venezia Giulia. - Udine, Direzione regionale delle foreste e dei parchi & Università degli studi di Trieste, Dipartimento di biologia. pp. 343-351.
- POSPICHAL, E., 1897: Flora des Oesterreichischen Küstenlandes I. Leipzig, Wien, Franz Deuticke. pp. 394-409.
- SKOBERNE, P., 2001: Problematika izumiranja in varstva rastlinskih vrst v Sloveniji. Doktorska disertacija. Oddelek za biologijo BF, Univerza v Ljubljani.
- WRABER, T., 1972: Ogroženost flore in vegetacije. In: S. Peterlin (ed.): Zelena knjiga o ogroženosti okolja